

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15005070>

**BOLALARDA ALMASHUV PRIKUS DAVRIDA KARIES
PROFILAKTIKASINING JAMIYAT IQTISODIY RIVOJLANISHI
BILAN BOG‘LIQLIGI**

Sattorova Dildora G‘apporovna

Ijtimoiy fanlar bioetikasi kursi bilan kafedrası.

Ilmiy rahbar f.f.n. dotsent

Toshkent davlat stomatologiya instituti

Sagdullayeva Muxlisa Abdulaziz qizi,

Tojiboyeva Fozila,

Xolboyev Xayriddin Kamoliddin o‘g‘li

Bolalar stomatologiya terapiyasi, Bolalar yuz jag‘ jarohligi yo‘nalishi

2-kurs Klinik ordinatori.

Toshkent davlat stomatologiyasi

ANNOTATSIYA

Ushbu tezisda bolalar almashinuvi prikus davrida karies profilaktikasining jamiyatda iqtisodiy rivojlanish bilan bog‘liqligi hamda profilaktik jarayonlar o‘tkazilmaganligi natijasida iqtijodiy rivojlanishning pasaytirishga bog‘liqligi haqida yoritiladi. "Tibbiyot sohasini isloh qilish va davolashni zamonoviy texnologiya va usullarini tatbiq qilish" bo‘yicha o‘tkazilayotgan ishlar saviyasi o‘laroq stomatologiya sohasida yangidan-yangi davolash chora tadbirlari ishlab chiqish va uni amaliyotga tatbiq etish bugungi kunning dolzarb muammosi hisoblanadi. Hozirga kunda tishlarning almashinuv davridagi yuqori va pastki jag‘larda mavjud patalogiyalarni erta aniqlash stomatologlar oldidagi muammolardan biridir. Ushbu muammoni ya‘ni tish qatorlari deformatsiyalarini bartaraf etish, patalogiyani erta aniqlash va profilaktik jarayonlari o‘tkazish orqali asoratlarni oldini olish orqali moddiy harajatlarni kamaytirish orqali jamiyat iqtisodiy rivojlanishini oshirishga erishish.

Kalit so‘zlar: *Profilaktika, karies, yuz-jag‘, bolalar, asoratlar, erta aniqlash, jamiyat, iqtisodiy rivojlanish.*

Ilmiy ishning maqsadi: Profilaktik ko‘riklarni 6 va 7 yoshdagi bolalardan boshlab potalogiyadagi jarayonlarni erta aniqlash, bolalarni ratsional ovqatlanishiga e‘tibor berish va profilaktik muolajalarni o‘tkazish va asoratlarni oldini olish orqali oilaning hamda jamiyatning iqtisodiy rivojlantirish va farovonligiga yo‘naltirish.

Ilmiy ishning vazifalari: Patologiyalarni aniqlash va profilaktik ko‘riklar o‘tkazilgan bolalar va karies asoratlari bilan kasallangan bemorlarni moddiy harajatlarini solishtirish.

Ilmiy ish obiekti va materiali: Toshkent davlat stomatologiya instituti Bolalar terapevtik stomatologiyasi hamda Toshkent davlat stomatologiyasi Bolalar yuz-jag‘ jarroxlik bo‘limida davolangan 10 tadan bemor tanlab olinib, profilaktik chora tadbir o‘tkazilgan va profilaktik chora tadbirlar o‘kazilmagan karies asoratlari natijasida kelib chiqqan yuz-jag‘ sohasidagi defarmatsiyalar oqibatida bemorlardagi moddiy sarf harajatlar taqqoslandi.

Bolalar terapevtik stomatologiyasi bo‘limida karies profilaktikasi 10 nafar bemorda o‘tkazilishi natijasida asorat oldi olindi hamda kelajakdagi moddiy sar harajatlarni ham oldi olindi. Bolalar yuz-jag‘ jarroxlik bo‘limidagi 10 nafar karies asoratlari bilan og‘rib davolanayotgan bemorlarni 2 nafari doimiy tishlaridan, 3 nafar bemorda jag‘ suyaklari osteomieliti natijasida nogironlar safiga qo‘shilgan, 5 nafar bemor sut tishlari vaqtidan oldin olingan.

Natija: Mazkur kuzatuvlar natijasida profilaktik jarayonlar natijasida bemorlar keyingi bo‘ladigan asoratlar olindi hamda profilaktik jarayonlar o‘tkazilmaganlik natijasida doimiy tishlari olinishi orqali nogironlar safiga qo‘shilishi orqali davlat bujeti tomonidan nafaqa pullari ajratiladi bu esa jamiyatni iqtisodiy rivojlanishiga ortiqcha bosim tug‘diradi.

Xulosa: O‘tkazilgan kuzatishlar shuni ko‘rsatdiki, bolalarni kasalliklarini davolash asoratlarini davolashdan ko‘ra ularni oldini olish jamiyat, davlat iqtisodiy moddiy rivojlanishini taminlaydi. Profilaktik chora tadbirlarni o‘z vaqtida o‘tkazish natijasida nafaqat moddiy tomondan balki bolaning normal rivojlanishi bo‘lishi mumkin bo‘lgan deformatsiyalarni oldi olinadi.

Adabiyotlar:

1. Xalilov I. Bolalar terapevtik stomatologiyasi va stomatologik kasalliklar profilaktikasi
2. Камалова Ф. Р. Первичная профилактика стоматологических заболеваний у детей страдающих с сахарным диабетом //Новый день в медицине. – 2020.
3. Боровский.Е.В. Завьялова.Т.Г. Лечение кариеса в стадии белого пятна у детей мет дом глубокого фторирования.//Клиническая стоматология 2002.
4. O‘zbekistonni rivojlanish strategiyasi: fuqarolik jamiyati fanidan atamalar izohli lug‘ati: ilmiy nashr/ D.G‘.SATTOROVA Toshkent_2021.